

عنوان مقاله:

بررسی و مقایسه روند بیابان زایی در مناطق خشک و نیمه خشکبا تاکید بر معیار اقلیم (مطالعه موردی: دشت عباس و دشت دهلران، استان ایلام)

محل انتشار:

تحلیل فضایی مخاطرات محیطی، دوره 7، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

ثریا یعقوبی - Gorgan University

کامران کریمی - Gorgan University

مرزبان فرامرزی - Ilam University

خلاصه مقاله:

در حال حاضر بیابان‌زایی به‌عنوان یک معضل گریبان‌گیر بسیاری از کشورهای جهان از جمله کشورهای در حال توسعه است. این معضل مشتمل بر فرآیندهایی است که هم زائیده عوامل طبیعی بوده و هم به عملکرد نادرست انسان برمی‌گردد. هدف از این پژوهش مقایسه بیابان‌زایی و خشکسالی دشت عباس و دشت دهلران به ترتیب با مساحت 34104 و 54252 هکتار می‌باشد. در این مطالعه با استفاده از مدل ایرانی IMDPA شدت بیابان‌زایی دشت عباس و دشت دهلران در دوره زمانی 1384-88 و 1389-93 مورد ارزیابی قرار گرفت. به همین منظور معیار اقلیم به عنوان موثرترین معیار ارزیابی بیابان‌زایی در نظر گرفته شد. برای معیار اقلیم سه شاخص بارش سالانه، شاخص خشکسالی SPI و استمراریت خشکسالی در نظر گرفته شد. بعد از آماده‌سازی داده‌ها با استفاده از جدول امتیازدهی مدل IMDPA هریک از شاخص‌ها بصورت لایه‌های اطلاعاتی وارد نرم افزار Arc GIS 9.3 شد. در نهایت با استفاده از میانگین هندسی نقشه‌های تهیه شده دو دوره زمانی با هم ادغام شده و با قرار دادن لایه‌های امتیازدهی شده سه شاخص مذکور نقشه نهایی مدل IMDPA از اقلیم دشت عباس و دشت دهلران تهیه گردید. نتایج تحقیق نشان داد که شاخص SPI به عنوان موثرترین شاخص، در دشت عباس در دو دوره به ترتیب با میانگین وزنی 04/3 و 5/3 در طبقه شدید با زیر کلاس 2 و 3 قرار دارد. در مقابل در دشت دهلران نیز شاخص SPI در دوره اول و دوم با میانگین وزنی 93/1 و 25/2 در طبقات متوسط زیر کلاس 1 و 2 و 3 و شدید زیر کلاس 1 قرار گرفته است. می‌توان نتیجه گرفت که شدت بیابان‌زایی در دشت عباس در مقایسه با دشت دهلران از نظر اقلیم در شرایط نامطلوب‌تر قرار دارد. بطوری که وقوع بیابان‌زایی با شدت بیشتر در دهه‌های آتی دور از انتظار نخواهد بود

کلمات کلیدی:

Desertification, IMDPA, Climate, Abbas Plain, Dehloran Plain, بیابان‌زایی, IMDPA, اقلیم, دشت عباس, دشت دهلران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1153735>

